

УКРАЇНСЬКИЙ ІНДЕКС НАУКОВОГО ЦИТУВАННЯ (УІНЦ) (англ. Ukrainian Citation Index, UInCit)) – національна система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України, призначена для збору, опрацювання, аналізу та надання доступу до даних щодо публікаційної активності та цитованості науковців і наукових установ. Система спрямована на забезпечення аналітичної підтримки розвитку наукового комплексу України, визначення ролі учених та установ у формуванні національних наукових шкіл, а також проведення моніторингу ефективності наукової діяльності.

Функціонував на платформі мережі УРАН (Асоціація користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі) за адресою: uincit.urau.ua. Проєкт призупинено у 2020 р.

Історична довідка

Передумови виникнення

Поява індексів наукового цитування як інструменту оцінювання наукової діяльності пов'язана зі створенням у 1960 р. Science Citation Index (SCI) американським ученим Юджином Гарфілдом у рамках Інституту наукової інформації (Institute for Scientific Information, ISI). Надалі ідея відстеження наукових цитувань набула широкого поширення: у 1990–2000-х роках з'явилися великі міжнародні наукометричні платформи Scopus (Elsevier, 2004) та Web of Science (Clarivate Analytics), що охоплюють десятки тисяч наукових видань.

Системне запровадження індексів цитування як регуляторного параметра оцінювання ефективності наукової діяльності в Україні розпочалося у 2009 р. з відповідних наказів МОН України щодо вимог до наявності публікацій у виданнях, індексованих Scopus та Web of Science. Проте ситуація з доступом до провідних міжнародних баз наукометричного відстеження – SciVerse Scopus та Web of Science – залишалася обмеженою через значну вартість передплати та нерівномірну представленість українських видань. Переважна більшість вітчизняних наукових журналів, зокрема у сфері суспільних та гуманітарних наук, залишалася поза межами цих систем. Це зумовило нагальну потребу у створенні власної національної системи моніторингу наукової діяльності.

/ Заснування / Походження

Термін «Український індекс наукового цитування» утворено за аналогією з міжнародними аналогами – Science Citation Index (SCI), Chinese Science Citation Database (CSCD) та ін. Концепція передбачала агрегування даних з провідних міжнародних наукометричних платформ Web of Science, SciVerse Scopus та ORCID, а також джерел з порталу «Наукова періодика України» з метою забезпечення комплексного уявлення про публікаційну активність і цитованість українських учених.

Засновником та розробником УІНЦ є **Асоціація користувачів Української науково-освітньої телекомунікаційної мережі «УРАН»**. Проєкт реалізовано за замовленням та фінансової підтримки **Державного агентства з питань науки, інновацій та інформатизації України**. Виконавцем проєкту визначено Асоціацію УРАН як технологічного оператора. УІНЦ розпочав роботу у тестовому режимі з початку 2014 р.

Історія винайдення / Еволюція формування, становлення / Етапи розвитку

Розвиток системи УІНЦ охоплює три ключові етапи:

1. Підготовчий етап (2009-2013 рр.).

Запровадження наказами МОН України вимог щодо наявності публікацій у виданнях, індексованих Scopus та Web of Science, актуалізувало потребу у вітчизняній системі моніторингу. Розпочато збір та аналіз даних про наукову активність українських установ і вчених на основі доступних міжнародних ресурсів. Паралельно Асоціація УРАН розгорнула науково-видавничу інфраструктуру «Наукова періодика України» (Scientific Periodicals of Ukraine) – технологічну платформу, що забезпечує редакційне опрацювання та публікаційну підтримку наукових видань України.

2. Запуск і розвиток системи УІНЦ (2014-2019 рр.).

З початку 2014 р. видавничою службою мережі УРАН запущено національний сервіс «Український індекс наукового цитування» (УІНЦ). Система розпочала роботу у тестовому режимі, формуючи реєстри індивідуальних та колективних суб'єктів наукової діяльності. Інтегровано чотири ключові джерела даних: міжнародний реєстр учених ORCID; наукометричну платформу Web of Science (бази Science Citation Index Expanded, Social Sciences Citation Index, Arts & Humanities Citation Index та Conference Proceedings Citation Index); наукометричну платформу SciVerse Scopus; науково-видавничу інфраструктуру «Наукова періодика України». Упродовж цього етапу програмне забезпечення системи допрацьовувалося, виявлялись та усувались помилки, проводилось наповнення баз даних реєстрів суб'єктів наукової діяльності. Сайт УІНЦ містив такі розділи: пошук вчених/установ; аналітика: наука України за галузями; порівняння показників установ; інформація про проєкт.

3. Призупинення роботи УІНЦ (2020 р. – дотепер).

У 2020 р. проєкт УІНЦ було призупинено. Сайт системи перебуває на реконструкції, дані не оновлюються, про що свідчить відповідне повідомлення на

головній сторінці ресурсу. Станом на 2026 р. система не відновила повноцінне функціонування

Основні відомості

Класифікація

Систему УІНЦ можна класифікувати за кількома критеріями.

За типом охоплення суб'єктів:

- індивідуальні суб'єкти наукової діяльності (вчені, дослідники);
- колективні суб'єкти (установи, університети, наукові організації).

За джерелами даних:

- міжнародні наукометричні платформи (Web of Science, SciVerse Scopus);
- ідентифікаційні системи (ORCID);
- вітчизняні науково-видавничі ресурси («Наукова періодика України»).

За функціональним призначенням:

- моніторинговий (відстеження публікаційної активності);
- аналітичний (рейтингування вчених та установ);
- довідковий (бібліографічна інформація щодо наукових публікацій та вчених).

Особливості

Основною функцією УІНЦ є надання можливостей аналізу загальних тенденцій розвитку наукового комплексу України, ролі та місця окремих учених та установ у розвитку національних наукових шкіл. Зокрема, система забезпечувала:

- перегляд довідкової інформації про учених та їхні публікації;
- перегляд довідкової інформації про наукові установи України та їхніх співробітників;
- перегляд аналітичної інформації про індивідуальні показники публікаційної активності учених, показники цитованості їх робіт та ключові наукометричні показники (індекс Гірша, кількість публікацій та цитувань);
- перегляд аналітичної інформації про показники публікаційної активності та динаміки цитованості робіт співробітників наукових установ України різних систем та відомств;
- перегляд зведених звітів про публікаційну активність учених України (окремого регіону) за визначений період часу;
- формування рейтингів учених України за регіонами та галузями знань;
- порівняння показників установ у системі УІНЦ.

Додаткові відомості

Фотогалерея

Відеоматеріали

Цікаві факти і висловлювання

"Справжня наука не може розвиватися ізольовано. Інтеграція українських наукових розвідок у світовий простір через відкриті індекси цитування – це наш внесок у глобальний інтелектуальний розвиток."

Борис Патон

Поява УІНЦ стала першою спробою створити комплексну вітчизняну систему моніторингу наукової діяльності, що інтегрує дані міжнародних наукометричних платформ з урахуванням специфіки українського наукового середовища.

Довідка

УКРАЇНСЬКИЙ ІНДЕКС НАУКОВОГО ЦИТУВАННЯ (УІНЦ) (англ. Ukrainian Citation Index, UInCit) – національна система наукометричного моніторингу суб'єктів наукової діяльності України, призначена для збору, опрацювання, аналізу та надання доступу до даних щодо публікаційної активності та цитованості науковців і наукових установ. Система спрямована на забезпечення аналітичної підтримки розвитку наукового комплексу України, визначення ролі учених та установ у формуванні національних наукових шкіл, а також проведення моніторингу ефективності наукової діяльності.

Джерела

1. Асєєв Г. Наукометрія, інформетрія, бібліометрія: визначення і розмежування. Бібліотечний вісник. 2016. № 2. С. 3–10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_2_3
2. Жарінова, А., Т. Ярошенко, С. Гуменюк. Індекси наукового цитування в Україні та перспективи їх розвитку. *Український інформаційний простір*, 2025. Вип. 1(15), с. 201-14. doi:10.31866/2616-7948.1(15).2025.335358.
3. Інформаційно-аналітична підтримка педагогічних досліджень на основі електронних систем відкритого доступу: посібник / О. М. Спірін та ін. ІТЗН НАПН України. Київ: ТОВ «ЦП» КОМПРИНТ», 2017. 208 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/711103>
4. Регейло І. Ю., Базелюк Н. В. Відкритий український індекс наукових цитувань: можливості для Національної академії педагогічних наук України. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2019. Т. 1. № 1. С. 1–3. DOI: <https://doi.org/10.37472/2707-305X-2019-1-1-6-1>

5. Український індекс наукового цитування (УІНЦ). Асоціація УРАН. URL: <https://uincit.uran.ua/>.
6. Швед В.В. Аналіз практики використання наукометричних платформ в Україні. *Інформаційні технології і засоби навчання*, 2019. Вип.69(1). С. 235-245. <https://doi.org/10.33407/itlt.v69i1.2396>
7. Initiative for Open Citations (I4OC). URL: <https://i4oc.org/>
8. Garfield E. Citation Indexes for Science: A New Dimension in Documentation through Association of Ideas. *Science*. 1955. Vol. 122 (3159). P. 108–111. DOI: <https://doi.org/10.1126/science.122.3159.108>.
9. Pendlebury D. Eugene Garfield and the Institute for Scientific Information. In: Ball R. (ed.) *Handbook Bibliometrics*. Berlin, Boston: De Gruyter Saur, 2021. P. 27–40. DOI: <https://doi.org/10.1515/9783110646610-005>.
10. Kostenko L., Zhabin A., Kuznetsov A., Kukharchuk E., Simonenko T. System of Bibliometric Monitoring Sciences in Ukraine. *arXiv preprint*. 2018. URL: <https://arxiv.org/abs/1811.03346>.

Автори

Іванова С. М.